

# INUIT ATAQATIGIIT

## Inatsisartuni



10. marts 2017

UPA 2017/157

Inatsisartut Suleriaasianni § 36 naapertorlugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq imaattoq saqqummiuppara:

**Namminersulerutta sillimaniarnermut illersornissamullu politikki qanoq ittoq kissaatigarput aamma nunarsuarmioqatigiit akornanni nunanik allanik qanoq ittumik suleqateqarnissamut eqqarsaateqartoqarneranik apeqqutaqqat aallaavigalugu oqallisissiasatut siunnersuut.**

(Inatsisartunut ilaasortaq Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit)

### Tunngavilersuut

Sillimaniarneq illersornissarlu pillugit politikip kalaallit akornatsinni oqaluuserineqartarnera ileqquungilaq, tamatumunnga pissutaanerpaasorisarpara apeqqutit Illersornissamut Sillimaniarnermullu tungasut tamarmik sulii qallunaat naalagaaffiata ataani oqartussaaffigineqarlutik inissisimammata.

Namminersorneq pillugu inatsimmi allassimavoq illersornissamut suliassaqaarfik suliassaqaarfiit Namminersorlutik Oqartussanit tiguneqarsinnaanerannik periarfissaanngitsut ilaanniittoq. Oqaatsit taakkua eqqarsalersittariaqarpaatigut, maannami Kalaallit Nunatta namminersulivinnissaa siunertaralugu suliniarneq aallarтерerpoq, tungaviusumik inatsisiliassaq qanoq tungaveqassanersoq suliniutigalugu aallartinneqartussangorpoq. Nuna sunaluunnit namminersulivittoq Nunanut allanut sillimaniarneq illersornissarlu ilangullugit ersarissumik Politikkeqartariaqarpoq nunatut namminersortutut imminut taassaguni. Taamammat apeqqutit taakkua pingaarutillit pillugit Politikikkikut oqallinneq annertusartariaqarparput, qanoq nunatta Sillimaniarnermut illersornissamullu tungatillugu periusissai, nunilla allanik suleqateqarnermut tungasut ilangullugit qanoq namminersamik Politikkeqarfigissanerlugit ilusilersornissaa aamma siunertaralugu suliaralugit aallartittariaqarpagut.

Illersornissami Sillimaniarnermilu nunanik allanik suleqateqarneq pillugu soqutiginninneq ammasumillu oqallinneq aamma sulii annikippallaaraq.

Kangilinnguanut tarsiullugu Issittumi Sakkutooqaarfik (Arktisk Kommando) Nuummi siulersuisoqartoq pilersinneqarnikuuvoq. Issittumi Sakkutooqaarfik Forsvarkommando ataani inissisimavoq, taamatullu Issittumi Sakkutooqaarfiup pisortaa illersornissamut pisortap ataani inissisimalluni. Kalaallit Nunanni sumiiffinni kiffartuussinerit ataani taaneqartut Issittumi Sakkutooqaarfiup pisortaata akisussaaffigai. Tassani pineqarput Station Nord, Slædepatruljen SIRIUS Danebrog-imi immikkoortortaqaqarfeqartoq, Forsvarets Vagt Mestersvig. Luftgruppe Kangerlussuarmi aammalu Logistik Center Grønland Aalborgimi timmisartoqaqarfeqartoq. Taamatuttaaq taanna Issittumi Sakkutooqaarfik Thule Air Base-mut attaveqartaavoq. Issittumi Sakkutooqaarfiup pingaarnertut suliassaraa sorsunneqannginnerup nalaani nakkutiginninneq aammalu namminersortuunermik malunnartitsineq. Suliassalli allat akornanni taaneqarsinnaapput aalisarnermik nakkutilliineq, ujaasineq aammalu annaassiniaaneq, imartami avatangiisinut nakkutilliineq aammalu mingutsitsinerimut akiuiniarneq, tatsinik uuttortaaneq aammalu Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut ikiuineq.

Namminersulivikkusunnitsinni sillimaniarnermut illersornissamullu nunat suut suleqatigissanerigut eqqarsaatigilereertiarparput aamma illersornissamut nunat tamalaat isumaqatigiissutaannut. Eqqartortariaqarparpullu NATO-mut ilaasortaanissamut nunarput qanoq inissisimanersoq. Nalunngilarpummi NATO-mut ilaasortaassagaanni nunap BNP-ata 2%-ia illersornissamut atorneqartassasut. Nunattalu BNP-a 14,9 mia. Kr-usoq ukiumut 300 mio. Kruunit atortariaqartassagatsigit.

Nalunarpormi aamma qanoq Thule siunissami isumaqatiginninniarnermi qanoq sunniteqarsinnaassanersoq. Imaassinnaavormi Islandisut iligutta sakkutooqarfeqanngikkaluarluta immikkut isumaqatigiinnikkut Thule iluaqutigalugu NATO-mut ilaasortaasinnaassasugut.

Takorlooruminaassinnaagaluartoq aamma eqqartortariaqarparput nunatsinni siunissami sakkutooqalissanerluta, immaqaluunniit allatut nunatta sineriasua nakkutilliiffiginissaa pinerullugu Arktisk Kommando-tut ittumik pilersitsiumaarnarluta. Sorsunnermut naaggaartuugaluarluta sineriasuarput nuna namminersulivissimalluta nammineerluta nakkutigisinnaasariaqarparput, imartagut illersorlugit allanik susassaqanngitsunik upalungaarsimalluta. Nunarpummi siunissami pingaarutilipilussuarmik inissisimalertussaavoq Sullualuup (Nordvest Passagen) aqusaalutorineqarsinnaanngoriartornera pillugu.

Eqqartuinissatsinnilu pingaarluinnartoq tassaavoq sunaana illersornissamut sillimaniarnermullu tamakkiisumik nunatta siunertariniaraa? Nunarsuarmi eqqisseqatigiinnissaq sorsuttoqannginnissaanut anguniagaqarluta? Anguniagarissanerparup nunarsuarmi sorsunnissamut sakkunik ikilisaaqataassalluta?

Isumaqarpunga apeqqutinut sillimaniarnermut illersornissamullu tungasuni namminersulivinnissamut piarersarnitsinni qanoq isikkulimmik kissaateqarnersugut nunanillu iligiikkuutaanut sorlernut ilaassanersugut aammanerusumik oqallisigisariaqaleripput, apeqqutit taakkua tamarmik piarersagassarpassuatsinnut ilaammata isummersorfigineqartariaqartut.

Oqallinnerup siunerfigisamik ersersitsisumik kinguneqarnissaa neriutigalugu oqallilluarnissassinnik kissaappassi.